

COL·LECCIÓ GRAELLA

QUINA POLÍTICA LINGÜÍSTICA ?

Toni Mollà

EDICIONS BROMERA

## JUSTIFICACIÓ

El 1987, ara fa vint anys, iniciàvem, en aquesta mateixa editorial, la publicació d'un *Curs de Sociolingüística* que es va allargar a tres volums. Carles Palanca en el primer i Amadeu Viana en el segon i tercer en van ser els coautors. En les dues dècades transcorregudes des de llavors, els canvis socials han estat immensos, impensables en molts aspectes. Han variat fins i tot fronteres polítiques i administratives. Han desaparegut règims polítics i han assolit un gran protagonisme social les anomenades noves tecnologies de la informació i de la comunicació. Alguns sociòlegs parlen obertament de la societat de la informació i del coneixement per a referir-se als nous temps en què estem immersos. Estats sencers com ara l'URSS o Iugoslàvia han deixat pas, no sempre de manera pacífica, a realitats nacionals distintes. Fenòmens com ara la globalització o la integració europea han afectat de manera determinant l'estructura sociolingüística. Certament, l'estructura de la comunicació resultant, influïda també per fenòmens tecnològics com la digitalització o Internet, té poca correspondència amb aquella del 1987.

L'any 2002, nosaltres mateixos presentàvem als lectors interessats en els fenòmens comunicatius i sociolingüístics una relectura crítica d'aquell *Curs* amb el nom de *Manual de sociolingüística*. Es tractava, en bona part, de recollir els avanços intel·lectuals produïts en aquesta matèria que hem convingut a anomenar sociolingüística. Però també de considerar aquells canvis socials a què ens hem referit i de contextualitzar-ne el valor. Al cap i a la fi, l'estructura del coneixement no pot ser aliena a la realitat social.

En paral·lel a la nostra tasca investigadora i divulgadora de la sociolingüística, hem anat opinant, ací i allà, sobre els processos sociolingüístics en marxa. Especialment, com no podia ser d'una altra manera, d'aquells que afecten la nostra comunitat lingüística. Unes vegades ho hem fet en publicacions especialitzades. Unes altres en forma de ponències o comunicacions a jornades referides a la nostra matèria. Sovint també en la premsa escrita amb col·laboracions més o menys d'urgència. Aquest llibre n'és una mostra panoràmica.

En efecte, els documents que us oferim ara recullen l'ampli ventall de les nostres preocupacions sociolingüístiques durant aquests anys. El primer article que us presentem --"País Valencià i comunitat lingüística"-- va ser publicat, precisament, l'any 1987 dins d'un volum col·lectiu titulat *El País Valencià, un país desconegut*. El darrer --"L'hora de la llengua"-- és una de les nostres darreres col·laboracions dins de la revista virtual *Euskara Gipuzkoa* i és d'aquest mateix 2007. A l'hora de fer la selecció de textos, hem triat, com és natural, els nostres centres d'interès preferent en cada moment. Els hem ordenats cronològicament per ajudar a visualitzar l'evolució d'aquests interessos i de les circumstàncies que els han provocat. Per descomptat, l'anàlisi de la substitució lingüística i, complementàriament, del procés de normalització --amb la política i la planificació lingüístiques--, són transversals a tots ells. Alguns articles tenen un caràcter més divulgatiu. Uns altres són més acadèmics i primmirats. Tots ells, però, comparteixen una decidida voluntat d'intervenció pública: de debat i de presentació d'alternatives. Si més no, amb aquesta intencionalitat van ser redactats al seu moment. I amb aquest mateix interès renovat els presentem ací.

El lector atent trobarà sovint repeticions i coincidències. Hem preferit que fora així per fidelitat al moment en què els papers van ser publicats per primera vegada. El lector notarà de seguida un eix comú a tots ells, i és la reivindicació d'un discurs sobre la llengua clarament utilitarista, funcional, allunyat i contraposat als discursos simbòlics i essencialistes. Aquesta és la nostra convicció més profunda i duradora al llarg d'aquesta vintena d'anys. Per això mateix ens agrada de repetir-la i d'insistir-hi.

Volem pensar que es tracta d'un llibre dirigit a un públic ampli, com ara estudiants de cursos superiors, professionals de l'ensenyament, dels mitjans de comunicació o de l'associacionisme cívic. L'objectiu darrer és ampliar la base il·lustrada de la reflexió sobre els fenòmens sociolingüístics que s'esdevenen entre nosaltres. Els llibres, bé que ho sabem, no ho són tot. Però la reflexió intel·lectual és l'única manera racional d'analitzar --i d'intentar resoldre-- els conflictes socials. I el conflicte lingüístic és, per definició, un conflicte social. Parlem-ne.

Toni Mollà  
Meliana (l'Horta Nord), estiu de 2007.